

STORTINGET

Innst. 349 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 94 L (2021–2022)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv.

Til Stortinget

1. Ny lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger

1.1 Sammendrag

Barne- og familiedepartementet legger i proposisjonen fram forslag om en ny lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for å gjennomføre enkelte frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet. Formålet med loven er å sikre et klart og tydelig rettslig grunnlag for å behandle personopplysninger ved gjennomføring av tiltak besluttet av statlige myndigheter på området, slik at personvernet til den enkelte ivaretas.

Barne-, oppvekst- og familieområdet er et sektorovergripende felt der gjennomføring av tiltak kan forutsette behandling av personopplysninger. Sektorlovgivningen kan komme til kort når det gjelder behandling av personopplysninger ved sektorovergripende tiltak. For å gjennomføre slike tiltak vil det i dag være situasjoner hvor det ikke foreligger et klart og tydelig rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger, og hvor det kan være tvil om samtykke fra berørte foreldre og eventuelt barn er tilstrekkelig. Departementet presi-

serer at den foreslåtte loven ikke kommer til anvendelse i de tilfeller hvor sektorlovgivningen gir et tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å behandle personopplysninger.

Tiltakene det er tale om, vil kunne omfatte tilbud som fritidsaktiviteter, foreldreveiledning eller andre støttetilbud for barn og unge og deres foreldre. Tiltakene er uensartede og vil variere med hensyn til målgruppe, omfang og hvilke personopplysninger det er nødvendig å behandle for å oppnå intensjonen med tiltakene. Det skal være frivillig å benytte seg av de aktuelle tiltakene.

For å sikre et supplerende rettsgrunnlag etter Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 (personvernforordningen/GDPR, heretter personvernforordningen eller forordningen) foreslår departementet at loven skal gi hjemmel for at det enkelte tiltakets behandling av personopplysninger reguleres i forskrift. Den enkelte forskrift må oppfylle de krav personvernforordningen stiller til blant annet hva det supplerende rettsgrunnlaget må inneholde. For å sikre personvernet til de som berøres, må det foretas konkrete vurderinger av personvernkonsekvensene og eventuelt fastsettes personverntiltak i den enkelte forskrift. Videre vil personvernforordningens regler om de registrertes rettigheter gjelde for behandlingen av personopplysninger i forbindelse med tiltakene.

Departementet påpeker at forskriftene skal sendes på høring på vanlig måte.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Ragnhild Male Hartviksen og Torstein Tvedt Solberg, fra Høyre, Turid Kristensen og Tage

Pettersen, fra Senterpartiet, Margrethe Haarr og Åslaug Sem-Jacobsen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og fra Venstre, lederen Grunde Almeland, viser til Prop. 94 L (2021–2022) Lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv.

Komiteen merker seg at ulike offentlige instanser, frivillige organisasjoner og andre aktører som gjennomfører eller skal gjennomføre tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet, kan ha behov for å behandle personopplysninger for å kunne gjennomføre tiltak besluttet av statlige myndigheter på en tilfredsstillende måte. Komiteen merker seg videre at departementet har kommet til at den mest hensiktsmessige måten er å foreslå en egen lov om forskriftshjemmel, istedenfor å utarbeide en egen lov for hvert enkelt tiltak hvor det er behov for å behandle personopplysninger, som ville vært alternativet. Departementet legger til grunn at lovforslaget er godt i samsvar med FNs barnekonvensjon.

Komiteen registrerer at alle høringsinstansene som har uttalt seg, støtter forslaget. Datatilsynet viser til at det er gjort et grundig arbeid med høringsnotatet, og de stiller seg bak forslaget om innføring av en egen lov som gir forskriftshjemmel for det enkelte tiltak. Bufdir uttaler at en ny lov vil skape større forutsigbarhet for de registrerte enn hva som er tilfellet i dag.

Komiteen merker seg også at den foreslåtte loven ikke kommer til anvendelse i de tilfeller hvor sektorlovgivningen gir et tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å behandle personopplysninger.

Komiteen støtter den fremlagte lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv.

2. Endringer i andre lover

2.1 Sammendrag

Departementet legger i proposisjonen også fram forslag til endringer i enkelte andre lover.

I lov 16. juni 2017 nr. 48 om adopsjon (adopsjonsloven), lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern (barnevernsloven), foreløpig ikke trådt i kraft, og lov 4. september 2015 nr. 85 om gjennomføring av konvensjon 19. oktober 1996 om jurisdiksjon, lovvalg, anerkjennelse, fullbyrdelse og samarbeid vedrørende foreldremyndighet og tiltak for beskyttelse av barn (lov om Haagkonvensjonen 1996) foreslår departementet at det innføres en bestemmelse som gir hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret når dette er nødvendig for å behandle saker etter lovene.

Departementet legger også fram forslag til endring i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova)

§ 44, som innebærer at forvaltningen av reglene om reisekostnader ved samvær flyttes fra statsforvalteren til Arbeids- og velferdsetaten (Nav). Forslaget innebærer at saker om henholdsvis reisekostnader ved samvær og barnebidrag samles hos én og samme instans, slik at saker mellom de samme partene kan vurderes og ses i sammenheng.

Departementet legger videre fram forslag til endring i lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven), slik at Nav har tilgang til arbeidstakerregisteret også i forbindelse med forvaltningen av reglene om reisekostnader ved samvær.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til den foreslåtte endringen i adopsjonsloven, der det inntas en bestemmelse som gir hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra folkeregisteret når dette er nødvendig for å behandle adopsjonssaker. Bufdir, som eneste høringsinstans som kommenterte forslaget, støtter forslaget.

Komiteen viser videre til forslaget om en ny bestemmelse som vil gi sentralmyndigheten for Haagkonvensjonen 1996 hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra folkeregisteret når det er nødvendig for utførelsen av oppgaver etter loven, jf. forslag til § 2 nytt annet ledd i lov om Haagkonvensjonen 1996. Konvensjonen kommer til anvendelse i saker som gjelder beskyttelse av barn på tvers av landegrenser. Bufdir viser i sin høringsuttalelse til at de støtter forslaget.

Komiteen viser til den foreslåtte endringen i barnevernsloven. Av hensyn til behandlingen av internasjonale barnevernssaker som ikke er omfattet av Haagkonvensjonen, foreslår departementet å tydeliggjøre i ny barnevernslov at Bufdir og andre barnevernsmyndigheter uten hinder av taushetsplikt kan innhente opplysninger fra folkeregisteret også i slike saker, jf. barnevernsloven § 13-4 sjetted ledd. Bufdir gir i sin høringsuttalelse uttrykk for at de er enige med departementet.

Komiteen viser avslutningsvis til forslaget om endringer i barnelova § 44 om reisekostnader ved samvær. Her foreslår departementet å flytte forvaltningen av reglene om reisekostnader ved samvær fra statsforvalteren til arbeids- og velferdsetaten (Nav). Forslaget innebærer å samle saker om reisekostnader ved samvær og barnebidrag hos en og samme instans, slik at de også kan sees i sammenheng. De høringsinstansene som har uttalt seg om dette forslaget, støtter flyttingen av forvaltningen.

Komiteen slutter seg til de nevnte endringene i de nevnte lovene.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv.

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å sikre en forsvarlig behandling av personopplysninger når det er nødvendig å behandle slike opplysninger for å gjennomføre frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet besluttet av statlige myndigheter.

§ 2 Geografisk virkeområde

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard, og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

§ 3 Forskrifter

Departementet kan gi forskrift om at offentlige organer og private rettssubjekter som utfører oppgaver på vegne av stat, fylkeskommune eller kommune, kan behandle personopplysninger når slik behandling er nødvendig for å gjennomføre tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet besluttet av statlige myndigheter. Dette gjelder også behandling av opplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.

Det kan i forskrift gis regler om behandlingen av opplysningene, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke opplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, tiltak som skal verne den opplysningene gjelder, krav til behandlingen, adgangen til viderebehandling, utlevering, lagring, lagringstid, sletting og registerføring og tilgangen til registre.

§ 4 Tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret

Offentlige organer kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret som er nødvendige for å gjennomføre tiltak besluttet av statlige myndigheter på barne-, oppvekst- og familieområdet.

Departementet kan gi forskrift om hvilke opplysninger som kan innhentes.

§ 5 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 6 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 16. juni 2017 nr. 48 om adopsjon (adopsjonsloven) gjøres følgende endring:

§ 35 skal lyde:

§ 35. *Forholdet til forvaltningsloven mv.*

Forvaltningsloven gjelder ved behandlingen av adopsjonssaker dersom ikke noe annet følger av denne loven.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for barne-, ungdoms- og familieetaten eller en adopsjonsorganisasjon med tillatelse etter §§ 31 og 32, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e og 13 g. Taushetsplikten omfatter også opplysninger om fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted.

Offentlige myndigheter kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter denne loven.

2. I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) gjøres følgende endring:

§ 44 skal lyde:

§ 44 *Reisekostnader ved samvær.*

Reisekostnadene ved samvær skal delast mellom foreldra etter storleiken på inntektene deira der foreldra ikkje blir samde om noko anna. Kostnadene som skal delast, er kostnader til barnet si reise, foreldra sine nødvendige kostnader til reise i samband med å hente eller bringe barnet til samværet og samværsforelderen sine kostnader til eiga reise når samværet skjer der barnet bur. *Reglane i § 70 sjuande ledd gjeld så langt dei høver.*

Dersom særlege grunnar gjer det rimeleg, kan retten fastsetje ei anna fordeling av reisekostnadene. Er foreldra samde om det, kan sak om reisekostnadene i staden gå til *arbeids- og velferdsetaten*. Har barnet fylt 15 år, kan sak om reisekostnader gå til *arbeids- og velferdsetaten* jamvel om berre ein av foreldra ber om det. Reglane i § 63 gjeld tilsvarande. *arbeids- og velferdsetaten* sitt vedtak er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når begge foreldra ber om det, kan *arbeids- og velferdsetaten* fastsetje at ei skriftleg avtale om deling av reisekostnader skal kunne tvangsfullførast ved utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 7.

3. I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) gjøres følgende endring:

§ 8 første ledd første punktum skal lyde:

Arbeids- og velferdsetaten skal ha tilgang til opplysningene i registeret i forbindelse med forvaltning og be-

regning av ytelser etter folketrygdloven og andre lover som etaten administrerer, forvaltning av arbeidstakerregisteret og fastsetting av underholdsbidrag og *deling av reisekostnader ved samvær* etter barnelova, oppfostringsbidrag etter barnevernloven og bidrag etter ekteskapsloven.

4. I lov 4. september 2015 nr. 85 om gjennomføring av konvensjon 19. oktober 1996 om jurisdiksjon, lovvalg, anerkjennelse, fullbyrdelse og samarbeid vedrørende foreldremyndighet og tiltak for beskyttelse av barn (lov om Haagkonvensjonen 1996) gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Sentralmyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente fra Folkeregisteret de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver etter denne loven.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

5. I lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern (barnevernsloven) gjøres følgende endring:

§ 13-4 sjette ledd skal lyde:

Myndigheter med ansvar etter denne loven kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter denne loven. *Sentralmyndigheten for Haagkonvensjonen 1996 kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig å innhente opplysninger for å motta og formidle henvendelser til og fra utenlandske myndigheter i barnevernssaker som ikke reguleres av Haagkonvensjonen av 1996.*

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 19. mai 2022

Grunde Almeland

leder

Tage Pettersen

ordfører